

# LÄSRESAN

## Lärarhandledning MED KOPIERINGSUNDERLAG

3



MAJEMA!

## Kapitel 6

# VI ÖVAR OCH LÄR

## DJUR I REGNSKOGEN



LÄSNING

### TEXTANALYS

Foto/bild	Information

### FUNDERA PÅ

Varför är skogen viktig för djur och människor?



### ORD ATT FÖRSTÅ

täcker  
svingar  
livnär  
klibbiga  
fredlig  
verktyg  
byten  
gnagare

### GRAMMATIK

sambandsord

### ORD ATT STAVA

stjärna      skolskjuts  
skjuta      stjärt  
stjäl      stjälek  
skjul      vedskjul  
blomstjälk      skjutsa  
skjorta      rockstjärna

### LÄSA

Beskrivande text



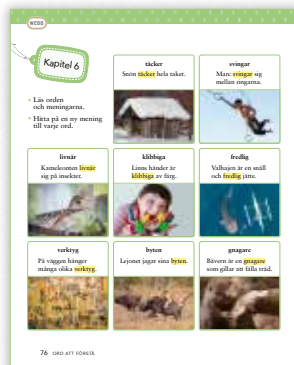
### SKRIVA

Beskrivande text



# Kapitel 6 – lektion 1

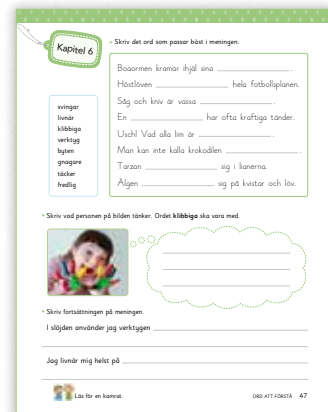
## Ord att förstå



## Läsning



## Ord att förstå



## Ord att förstå

Läseboken s. 76 och

**WEBB**

täcker   svingar   livnär   klubbiga  
fredlig   verktyg   byten   gnagare

Läs och samtala gemensamt om orden.

**WEBB**

**Ordväskan** – hitta på nya meningar till orden.



## Läsning – Djur i regnskogen

Läseboken s. 77–85 och

**WEBB**

Titta på textens första sida. Låt eleverna beskriva bilden. Läs textens titel.

Vem har författat texten?

**FÖRUTSE**

Vad tror ni att ni kommer att få veta i den här texten? Varför?

Samtala om **texttypen**. Låt eleverna ge förslag på beskrivande texter.

**FUNDERA PÅ:** Varför är skogen viktig för djur och människor? Läs frågan och diskutera sedan gemensamt efter att ni har lyssnat på texten.

Lyssna på hela texten tillsammans. Uppmärksamma meningarna med de gulmarkerade orden.

**WEBB**

**Inläsning** – lyssna på texten med eller utan textmarkering.

**SAMMANFATTA**

Vad handlade texten om?

**STÄLLA FRÅGOR**

Var det något i texten ni blev nyfikna på?

**REDA UT**

Var det något i texten ni inte förstod?

**DRA SLUTSATSER**

Varför lever djuren i olika skikt, i regnskogen?

## Ord att förstå

Arbetsboken s. 47

Här får eleverna öva och repetera ordens betydelse.

## ÖVA ORD ATT FÖRSTÅ



Elewebb – Ord att förstå.



Spela Ord att förstå, kopieringsunderlag 16–17.

# Kapitel 6 – lektion 2

## Läsning



## Läsförståelse

### Textanalys

### Frågor

Fotobild	Information
	Exempel: Tukanen har en väldigt stor och färggrön näbb. Den är bra att ha när tukanen plockar frukter och bär.

48 LÄSFÖRSTÅELSE

Fundera och skriv.

Författarens syfte med texten:

Varför skriver du om regnskogen:

\* Skriv svar på frågorna.

Varför har vi inte regnskog i Sverige?

Hur har fingerjuret fått sitt namn?

Varför lever det flest djur i skicket kronskogen?

Varför planterar man ny skog?

Tänk dig att du går i regnskogen. Vad ser, hör och känner du?

LÄSFÖRSTÅELSE 49

## Läsning – Djur i regnskogen

Läseboken s. 77–85 och **WEBB**

Lyssna på texten tillsammans. Uppmana eleverna att följa med i texten, i sin läsebok, och tyst läsa med. Be dem att vara uppmärksamma på vilken information de får från bilderna i den beskrivande texten.

### WEBB

**Inläsning** – lyssna på texten med eller utan textmarkering.

## Läsförståelse – Djur i regnskogen

Arbetsboken s. 48–49

### Textanalys

I arbetsboken på **lärarwebben** är de markerade fälten **skrivbara**.

Samtala gemensamt utifrån analysmodellen i arbetsboken. Läs exemplet till fotot av Tukanen. *Får ni veta något mer om tukanen genom att titta på fotot? Vad får ni veta när ni tittar på kartan, på fotot av kolibrin och på flygfotot över Amazonas?* Låt eleverna komma med förslag på meningar. Skriv i arbetsbokens analysmodell, på webben.

Eleverna skriver sedan i modellen, i sin **arbetsbok**. Uppmuntra dem att använda egna ord och meningar.

Låt gärna meningarna ni skrev gemensamt vara kvar på webben som stöd för de elever som behöver.

### Läsförståelsefrågor

Därefter arbetar eleverna vidare i **arbetsboken**, med läsförståelsefrågorna. Här kan det vara bra att arbeta i par och få tillfälle att diskutera författarens syfte m.m.

Avsluta med att eleverna läser vad de skrivit i analysmodellen, för en kamrat.

### TIPS!

Dela in klassen i smågrupper och låt dem använda läsförståelsesnurra – faktatext, kopieringsunderlag 22.



# Kapitel 6 – lektion 3

## Lästräning



## Ord att stava



### Lästräning – Djur i regnskogen

Läseboken s. 77–85

Börja lektionen med att låta eleverna öva att läsa kapitlets text i ca 10 minuter.



Fler läsförståelsefrågor att samtala kring.

Hitta svaret:

- Varför kallas ett av regnskogens skikt för krontaket?
- Varför säger man att Gibbonan är trädtopparnas akrobat?

Lista ut svaret:

- Varför lever sengångare i skiktet krontaket?
- Hur kan det komma sig att regnskogen är grön året om?

Fundera vidare:

- Vad lärde du dig av den här texten? Berätta.
- Skulle du vilja resa till Amazonas? Varför?

### Ord att stava – sj-ljudet

Arbetsboken s. 50

Låt eleverna läsa rutans tolv ord i kör och uppmärksamma ordens **sj-ljud**. Sj-ljudet har ingen egen bokstav. I de här orden stavas det med skj eller stj.

Minnesramsor:

**Skj** – Gubben i en skjorta gul, skjuter skjutsen in i ett skjul.

**Stj** – Det är lättare att stjäla en stjälk än att stjälpa en stjärna med stjärten.

Eleverna skriver alla tolv ord. I den nedre uppgiften skrivs orden igen. Fyra av dem till bilder och resterande åtta i en sorteringsövning.

### ÖVA STAVNING



Öva att stava orden, varje dag, kopieringsunderlag 31.



Elevwebb – Stava/övning i två nivåer.



Diktamen, underlag s. 74.

# Kapitel 6 – lektion 4

## Lästräning



## Grammatik

**SAMBANDSORD** Med hjälp av sambandsordet som kan man bygga ut meningar så att den blir längre.

**ÖVA** Då blir det intressantare att läsa också!

Läs texten om trollkarlen.  
Till köket kom en trollkarl.  
På bordet ställde han en läda.  
Ur lädan trollade han fram en gröda.  
Sen trollade han fram en boll.  
Det bästa var en tårta.

Bygg ut textens meningar.  
Skriv hur de kan fortsätta.

Till köket kom en trollkarl som \_\_\_\_\_

På bordet ställde han en läda som \_\_\_\_\_

Ur lädan trollade han fram en gröda som \_\_\_\_\_

Sen trollade han fram en boll som \_\_\_\_\_

Det bästa var en tårta som \_\_\_\_\_

Läs din text för en kamrat. GRAMMATIK – sambandsord 51

## Lästräning – Djur i regnskogen

Läseboken s. 77–85

Börja lektionen med att låta eleverna lästräna kapitlets text i ca 10 minuter. De kan t.ex. läsa för varandra, i par.



## Grammatik – sambandsord

Arbetsboken s. 51 och **WEBB**

Läs och samtala om grammatikrutan. Skriv ordet **som** på tavlan. Skriv meningar som går att göra längre, med hjälp av sambandsordet. T.ex. Igår såg vi en film. I väskan fanns en bok. Av farmor fick jag en ask. Be eleverna att göra meningarna längre och intressantare med hjälp av sambandsordet som.

### WEBB

**Extra uppgifter** – att använda vid din genomgång av sidan i arbetsboken.

I **arbetsboken** övar eleverna på sambandsord i olika typer av uppgifter.

### TIPS!

Dela ut lappar till eleverna. Be dem att skriva en mening. Lägg lapparna i en burk. Dra en lapp och läs meningen. Går det att bygga ut meningen med hjälp av sambandsordet som?

### ÖVA GRAMMATIK



Turas om att fortsätta meningen: Jag ser en apa ... (som ...)

# Kapitel 6 – lektion 5

## Lästräning



## Modelltext

**Min faktatext:**

En grön anakonda kan bli 9 meter lång och väga över 200 kilo.

En vuxen orm äter tapirer och hjorddjur som den kramar ihjäl och sväljer helä.

Anakondan lever bland annat i regnskogen i Amazonas.

Ormens skinn är brunt och grönt och har mönster av mörka fläckar.

Källa: nasa



## Skriva

I en beskrivande text får man veta fakta om något. Bilderna har betydelse för förståelsen. Det är viktigt att texten är från en säker källa.

**BESKRIVANDE TEXT – UTFRÅN FRÅGOR**

**Min faktatext:**

Min fråga: \_\_\_\_\_

Hur stor kan den bli? \_\_\_\_\_

Vad äter den? \_\_\_\_\_

Var lever den? \_\_\_\_\_

Hur ser den ut? \_\_\_\_\_

**Min faktatext:**

En grön anakonda kan bli 9 meter lång och väga över 200 kilo.

En vuxen orm äter tapirer och hjorddjur som den kramar ihjäl och sväljer helä.

Anakondan lever bland annat i regnskogen i Amazonas.

Ormens skinn är brunt och grönt och har mönster av mörka fläckar.

Källa: nasa

**• Nu är det din tur att skriva en faktatext om sengångaren. Skriv först frågor om vad du vill veta. Ta sedan reda på svaret och skriv det.**

Fråga: \_\_\_\_\_

Svar: \_\_\_\_\_

Fråga: \_\_\_\_\_

Svar: \_\_\_\_\_

Fråga: \_\_\_\_\_

Svar: \_\_\_\_\_

Fråga: \_\_\_\_\_

Svar: \_\_\_\_\_

Fråga: \_\_\_\_\_

Svar: \_\_\_\_\_

**• Skriv din faktatext på nästa sida. Använd dina svar.**

52 SKRIVA – beskrivande text

## Lästräning – Djur i regnskogen

Läseboken s. 77–85

Börja lektionen med att låta eleverna lästräna kapitlets text i ca 10 minuter. De kan t.ex. läsa för varandra, i par.



*Vilken fakta fick ni veta om djuren i regnskogen? Vad mer skulle ni vilja veta? Hur kan ni ta reda på om texten är en säker källa? (se s. 209 i läseboken).*

## Skriva – beskrivning

Arbetsboken s. 52

Förbered genom att kopiera upp faktabladet om sengångaren till alla elever, **kopieringsunderlag 41**. Även faktaböcker om sengångare kan vara bra att ha till hands. I arbetsboken på **lärarwebben** kan du klicka upp modelltexten i storformat. De markerade fälten är **skrivbara**.

## Modelltext

I en beskrivande text får man veta fakta om något. Bilderna har betydelse för förståelsen. Det är viktigt att texten är från en säker källa.

Läs modelltexten Min faktatext. Läs först frågorna och sedan den fakta som är svaret. *Är svaren från en säker källa?*

## Gemensam modellskrivning – frågor och svar

Nu är det dags att förbereda skrivandet av elevernas egna faktatexter om sengångaren. Läs den korta texten om sengångaren på s. 82. Vad mer skulle ni vilja veta om sengångaren?

Be eleverna att föreslå frågor. Skriv frågorna på tavlan/webben. Använd faktabladet Tretåig sengångare, **kopieringsunderlag 41**, för att hitta svar på frågorna. Skriv svaren på tavlan/webben.

T.ex.

Fråga: Hur stor kan en sengångare bli?

Svar: 40-75 cm.

Fråga: Hur gammal kan den bli?

Svar: 12 år.

Fråga: Har den några fiender?

Svar: Rovfåglar, ormar, jaguarer.

## Individuell skrivning – ord

I **arbetsboken** skriver eleverna egna frågor. Där efter letar de efter svar på sina frågor. Uppmärksamma eleverna på att skriva korta svar (stödord).

Låt gärna frågorna och svaren på tavlan/webben vara kvar som stöd för de elever som behöver samt för inledning till nästa lektion.

# Kapitel 6 – lektion 6

## Lästräning



## Skriva



### Lästräning – Djur i regnskogen

Läseboken s. 77–85

Börja lektionen med att låta eleverna lästräna kapitlets text i ca 10 minuter. Kanske vill någon högläsa ett favoritstycke ur texten.



### Skriva – beskrivning

Arbetsboken s. 53

I arbetsboken på **lärarwebben** är de markerade fälten **skrivbara**.

### Gemensam modellskrivning – text

Utgå från svaren ni skrev gemensamt på s. 52. Låt eleverna föreslå meningar, så att det blir en beskrivning där man får veta fakta om sengångaren. Skriv meningarna på tavlan/webben och läs tillsammans. Avsluta med att be eleverna om förslag på rubrik till beskrivningen.

### Individuell skrivning – text

I **arbetsboken** skriver eleverna sin beskrivning, utifrån sina ord på s. 52.

Låt gärna meningarna ni skrev gemensamt vara kvar på tavlan/webben som stöd för de elever som behöver.

Påminn eleverna om att använda egna formuleringar när de skriver sin text, samt att ange källa.

### Checklistan

När eleverna skrivit klart sin beskrivning läser de igenom den och kryssar i de fyra rutorna. Kanske behöver något fixas till.

Som avslutning ber de en kamrat att läsa beskrivningen, gärna högt. Uppmuntra eleverna att ge varandra skrivtips. ”Nästa gång kan du tänka på att ...”. Därefter kan de färglägga stjärnan.

### ÖVA SKRIVNING



Elewebb – Skriv till bild.



Lärarwebb – Blädderblocket.



Skrivuppgift – Djungeläventyret s. 74.



# Kapitel 6 – arbeta vidare

## DIKTAMEN

Olle är en stjärna på att baka.  
Glöm inte att skjuta in era stolar.  
Det är olagligt att stjäla.  
I vårt skjul har vi redskap och cyklar.  
Solrosen har en lång blomstjälk.  
Erik har en ny skjorta.  
Många barn åker skolskjuts till skolan.  
Rumpa, bak och stjärt är samma sak.  
På rosens stjälk sitter det taggar.  
I Pias vedskjul finns det ingen ved.  
Ska jag skjutsa dig till dansen?  
Känner ni till någon rockstjärna?

## SKRIVUPPGIFT

### Djungeläventyret!

Låt eleverna skriva en berättelse om ett spännande djungeläventyr.

*Hur hamnade du i djungeln? Vad hade du med dig? Vilka problem stötte du på? Mötte du några djur? Hur löste du problemen? Stannade du kvar eller reste du hem?*

Använd gärna skrivramen, kopieringsunderlag 36.

När eleverna är klara kan de läsa sin berättelse för en kamrat.

## WEBB



### Börjor

- Korta börjor

Utgå från en börja och låt eleverna göra en kort mening. Prova att göra meningen längre genom att använda sambandsordet **som**.



Synonymer – para ihop ord som betyder samma sak.

## SPRÅKAKTIVITET

### Vem är jag?

Skriv namnet på olika djur som lever i regnskogen, på lappar. Dela in eleverna i grupper. Hjälp dem att tejpa fast varsin lapp på ryggen. Eleverna ska nu lista ut vilket djur de är genom att ställa ja- och nej-frågor till sina kamrater i gruppen.

## TIPS TILL TEXTENS TEMA

### Regnskogen

Material: kartong, papper, färg, lim, sax, pennor och annat pysselmaterial.

- Samtala om regnskogens olika skikt och vilka djur som lever där, utifrån kapitlets text i läsboken.
- Be eleverna bygga regnskogens olika skikt i en kartong, låt dem gärna arbeta i grupp.
- Rita djur och limma fast i modellen.
- Avsluta med en utställning där grupperna får berätta om sina regnskogar.



## HEMUPPGIFT

- Vecka 1 – Läsning och stavning, kopieringsunderlag 48 och 59.
- Vecka 2 – Läsning och grammatik, kopieringsunderlag 48 och 60.

## Ord att förstå

### Spelregler

1. Turas om att slå tärningen.
2. När du landar på en sten med en siffra ska du gå lika många steg åt det håll pilen visar.
3. När du landar på en sten med en symbol tar du ett ordkort och följer instruktionen.

### Symboler



#### I en mening

Säg en mening där ordet finns med.



#### Charader

Visa ordet med kroppen, låt kamraterna gissa.



#### Med andra ord

Förklara ordet med andra ord, låt kamraterna gissa.



#### Rita och gissa

Rita ordet, låt kamraterna gissa.



## Ord att förstå

### Spelregler

1. Turas om att slå tärningen.
2. När du landar på en sten med en siffra ska du gå lika många steg åt det håll pilen visar.
3. När du landar på en sten med en symbol tar du ett ordkort och följer instruktionen.

### Symboler



#### I en mening

Säg en mening där ordet finns med.



#### Charader

Visa ordet med kroppen, låt kamraterna gissa.



#### Med andra ord

Förklara ordet med andra ord, låt kamraterna gissa.



#### Rita och gissa

Rita ordet, låt kamraterna gissa.



## Till läraren

Kopiera spelplanen och spelreglerna. Laminera gärna.  
Ha tärning och spelmarkörer till hands.

Vid varje nytt kapitel skriver du eller eleverna kapitlets **Ord att förstå**, på lappar.  
Använd lapparna när spelet spelas.





LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Vilken karaktär i berättelsen skulle du helst vilja vara?



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Vilken av berättelsens bilder tycker du bäst om?



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Vilken karaktär i berättelsen skulle du **inte** vilja vara?



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Hur börjar berättelsen?



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Vilken karaktär i berättelsen skulle du helst vilja vara kompis med?



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Hur slutar berättelsen?



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Vilken karaktär i berättelsen skulle du **inte** vilja vara kompis med?



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Sammanfatta berättelsen.



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

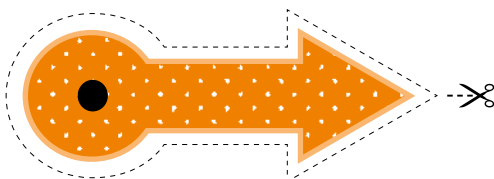
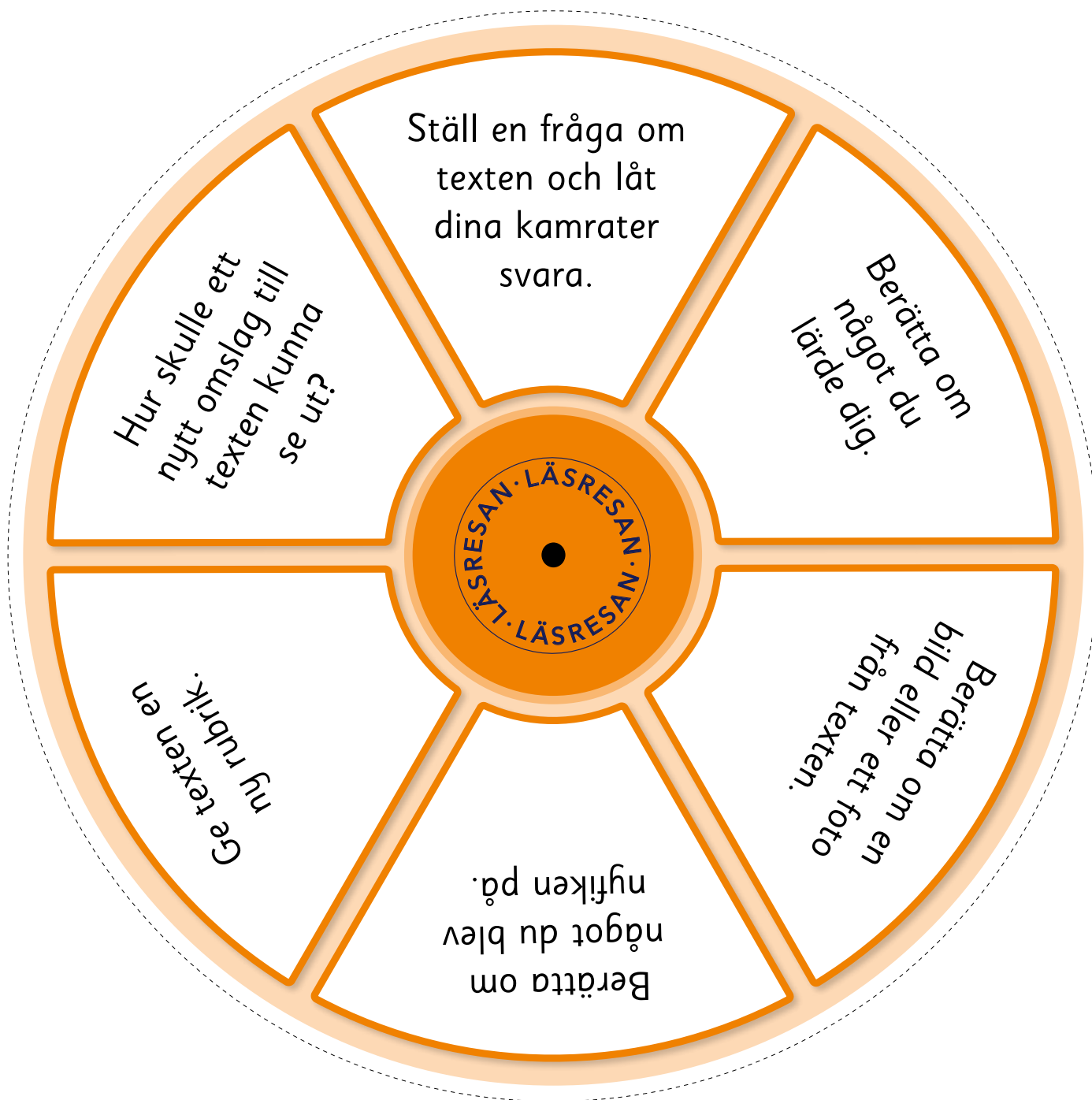
Välj en av karaktärerna och beskriv den.



LÄSFÖRSTÅELSEKORT

Vilken del av berättelsen tycker du bäst om?







Läs långsamt.

Läs tyst.

Läs som att du äter glass.

Läs som en robot.

Läs som en orm.

Läs som en papegoja.

Läs som att du fryser.

Läs som att du är förkyld.

Läs som en polis.

Läs som en lärare.

Namn ..... Tillbaka till skolan .....

## STAVNING – sj-ljudet



stjärna skjuta stjäla skjul skjorta blomstjälk  
skolskjuts stjärt stjälk vedskjul skjutsa rockstjärna

**TOKIGT** – skriv det ord som passar istället.

På himlen lyser det en fisk. \_\_\_\_\_

Nu ska jag stryka min mjölk. \_\_\_\_\_

Rumpa är ett annat ord för fot. \_\_\_\_\_

I vårt kylskåp har vi ved. \_\_\_\_\_

En kock spelar musik. \_\_\_\_\_

Den ena blommans svans är av. \_\_\_\_\_

För att komma till skolan åker jag bananskal. \_\_\_\_\_

Jägaren får diska djur. \_\_\_\_\_

På gården står det ett gammalt russin. \_\_\_\_\_

På rosens finger sitter det taggar. \_\_\_\_\_

Det är olagligt att dansa. \_\_\_\_\_

Mamma brukar putta mig till karaten. \_\_\_\_\_

- Välj ett av orden. Skriv en egen mening.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

GRAMMATIK – sambandsord

- Skriv hur meningarna kan fortsätta.



På stenen satt två troll **som** \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

I kroken hängde en sko **som** \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

På stenen stod en låda **som** \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Lådan var full med skräp **som** \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Trollen hoppades att få upp en fisk **som** \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

- Skriv till bilden.



\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



## LÄSRESAN

**LÄSRESAN** är ett basläromedel i svenska för FK – åk 3 där arbetet med språkets delar utgår från en gemensam **läsebok** där alla texttyper finns representerade.

I **lärarhandledningen** får du arbetsgången, lektion för lektion. Här finns också kopieringsunderlag och förslag på språkaktiviteter och fördjupning.

I **Läsresan webb** ingår både en **lärar-** och en **elevwebb**. Här finns alla texter inlästa och dessutom interaktiva övningar, både för din undervisning och för eleverna när de övar på egen hand.

